

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1XObdo/151/2018
Identifikačné číslo spisu: 6912213527
Dátum vydania rozhodnutia: 02.08.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hullová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:6912213527.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 25, IČO: 35 807 598, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné nám. č. 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 14C/267/2012, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 17Co/652/2014-90 z 1. októbra 2014, takto

rozhodol:

R u š í uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 17Co/652/2014-90 z 1. októbra 2014 a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Rimavská Sobota (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 14C/267/2012-15 z 1. augusta 2013 uložil žalobkyňi, aby v lehote 10 dní od doručenia tohto uznesenia zaplatila súdny poplatok za námietku zaujatosti vo výške 66,- eur s tým, že poplatok je vyrubený podľa položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov.

2. Predmetné uznesenie napadla žalobkyňa odvolaním.

3. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením č. k. 17Co/652/2014-90 z 1. októbra 2014 odvolanie žalobkyne ako oneskorene podané odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. a/ zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2014 (ďalej aj „OSP“). V odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že odvolaním napadnuté uznesenie bolo právnomu zástupcovi žalobkyne doručené 2. augusta 2013, žalobkyňa podala odvolanie osobne na Okresnom súde Rimavská Sobota dňa 20. augusta 2013, pričom lehota podanie odvolania podľa § 204 ods. 1 OSP uplynula 19. augusta 2013. Žalobkyňa podala odvolanie po uplynutí zákonom stanovenej 15-dňovej lehoty, teda oneskorene.

4. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie tvrdiac, že jej bola odňatá

možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ OSP). Navrhla, aby dovolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Namietala, že odvolanie nepodávala na súde prvej inštancie osobne do podateľne, ako uviedol vo svojom rozhodnutí odvolací súd, ale ho odovzdala na prepravu doručovateľskej spoločnosti ReMax Courier Service, spol. s r.o., so sídlom v Bratislave, Cikkerova č. 2, IČO: 35 825 456, ktorej predmetom podnikania je „poskytovanie poštových služieb“. Tejto spoločnosti odovzdala odvolanie dňa 19. augusta 2014, teda v čase, keď ešte márne neuplynula lehota na podanie odvolania (§ 57 ods. 3 OSP). Označená doručovateľská spoločnosť mala povinnosť podanie doručiť adresátovi, preto bola lehota na podanie odvolania zachovaná a žalobkyňa podala odvolanie včas. Žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) k svojmu dovolaniu pripojila doklad o odovzdaní zásielky na prepravu spoločnosti ReMax Courier Service, spol. s r.o..

5. Zo spisu vyplýva, že dovolanie žalobkyne bolo podané 18. decembra 2014. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“), ktorý v ustanovení § 473 zrušil zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní vecí, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany (§ 470 ods. 2 CSP). Konanie začaté do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálne a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo (§ 470 ods. 4 CSP).

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd funkčne príslušný na dokončenie predmetného dovolacieho konania (ďalej aj „dovolací súd“), ktoré sa začalo do 30. júna 2016 (§ 470 ods. 4 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP) a v mene ktorej koná zamestnankyňa s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. b/ CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) najskôr skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je prípustné napadnúť týmto opravným prostriedkom.

7. Vzhľadom na prechodné ustanovenie § 470 ods. 2 CSP, podľa ktorého právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované, dovolací súd prípustnosť dovolania žalobkyne posudzoval v zmysle ustanovení § 236 a nasl. OSP v znení účinnom do 31. decembra 2014, teda procesnej úpravy platnej a účinnej v čase, keď žalobkyňa toto dovolanie podala.

8. Podľa § 236 OSP dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

9. Podmienky prípustnosti dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 239 OSP.

10. Prípustnosť dovolania podľa § 239 OSP v preskúmvanej veci neprichádza do úvahy. Nejde totiž o zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu a ani o uznesenie, ktorým by odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru ES (§ 109 ods. 1 písm. c/ OSP) na zaujatie stanoviska a ani o potvrdzujúce uznesenie, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania z dôvodu, že ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Rovnako nejde ani o uznesenie odvolacieho súdu, potvrdzujúce uznesenie okresného súdu, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia alebo o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

11. Prípustnosť dovolania žalobkyne by tak bola daná len vtedy, ak by v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 OSP. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní

vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo súd bol nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

12. Dovolateľka v dovolaní netvrdila žiadnu vadu zakladajúcu prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. a/ až písm. e/ a písm. g/ OSP, pričom existenciu takejto vady z úradnej moci nezistil v dovolacom konaní ani dovolací súd. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

13. S prihliadnutím na obsah dovolania žalobkyne dovolací súd osobitne skúmal, či postupom a rozhodnutím súdov nedošlo k odňatiu možnosti účastníkom konať pred súdom (§ 237 písm. f/ OSP).

14. Pod odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ OSP treba rozumieť taký postup súdu, ktorým znemožní realizáciu tých procesných práv, ktoré účastníkom občianskeho súdneho konania procesné predpisy priznávajú za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov. V judikatúre Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa za takú vadu konania považuje aj prípad, keď odvolací súd nesprávne odmietol odvolanie ako oneskorene podané (R 23/1994). Účastníkovi sa v takom prípade odníma možnosť brániť svoje práva alebo právom chránené záujmy v odvolacom konaní, keďže v prípade odmietnutia odvolania odvolací súd rozhoduje bez toho, aby skúmal vecnú stránku odvolaním napadnutého rozhodnutia.

15. Podľa § 204 ods. 1 OSP, odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

16. Podľa § 57 ods. 2 OSP, lehoty určené podľa týždňov, mesiacov alebo rokov končia sa uplynutím toho dňa, ktorý sa svojím označením zhoduje s dňom, keď došlo k skutočnosti určujúcej začiatok lehoty, a ak ho v mesiaci niet, posledným dňom mesiaca. Ak koniec lehoty pripadne na sobotu, nedeľu alebo sviatok, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň. Podľa § 57 ods. 3 OSP, lehota je zachovaná, ak sa posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť.

17. Lehota na podanie odvolania je procesnou lehotou. Charakteristickou črtou procesných lehôt je, že sú zachované aj v prípadoch, keď sa procesný úkon v rámci lehoty nedostane do dispozičnej sféry adresáta, pričom stačí, keď je posledný deň lehoty odovzdaný orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť.

18. Zo spisu vyplýva, že uznesenie súdu prvej inštancie bolo žalobkyňi doručené 2. augusta 2013. Keďže posledný deň 15-dňovej odvolacej lehoty pripadol na sobotu 17. augusta 2013, bol posledným dňom na podanie odvolania v zmysle § 204 ods. 1 v spojení s druhou vetou § 57 ods. 2 OSP pondelok 19. augusta 2013 a táto skutočnosť ani nebola sporná.

19. Obsah podanej pečiatky Okresného súdu Rimavská Sobota nachádzajúci sa na podanom odvolaní žalobkyne (č. l. 41 spisu) nasvedčuje tomu, že odvolanie proti uzneseniu o vyrubení súdneho poplatku za námietku zaujatosti v sume 66,- eur bolo podané na tomto súde osobne 20. augusta 2013. Z tejto skutočnosti vychádzal aj odvolací súd pri svojom závere o oneskorenom podaní odvolania. Zo žalobkyňou predloženého dokladu o aktuálnom stave zásielky č. 1551031969 (č. l. 114 spisu), o ktorom odvolací súd v čase rozhodovania o odvolaní nemal vedomosť, súčasne vyplýva, že žalobkyňa 19. augusta 2013, t. j. posledný deň 15-dňovej odvolacej lehoty odovzdala spoločnosti ReMax Courier Service, spol. s r.o. na doručenie adresátovi Okresný súd Rimavská Sobota 14 odvolaní voči uzneseniam/výzvam tohto súdu na zaplatenie súdneho poplatku.

20. Dovolateľkou predložené listiny teda spochybňujú záver odvolacieho súdu o tom, že odvolanie v predmetnej veci bolo podané po uplynutí zákonom stanovenej odvolacej lehoty a zároveň vyvolávajú dôvodné pochybnosti o správnosti postupu súdu prvej inštancie, ktorý odvolanie žalobkyne opatril

odtlačkom pečiatky, podľa ktorej bolo odvolanie podané osobne do podateľne súdu. V prípade takýchto pochybností treba podľa názoru dovolacieho súdu postupovať v zmysle záverov, ku ktorým dospel Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze zo dňa 16. marca 2005, sp. zn. III. ÚS 331/04, v ktorom vyslovil: „Právo na súdnu ochranu nie je absolútne, ale v záujme zaistenia najmä právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha obmedzeniam, resp. podmienkam (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy), akými sú napr. spôsobilosť byť účastníkom konania, povinnosť právneho zastúpenia v niektorých prípadoch, zákonom stanovené náležitosti návrhu na začatie konania, zákonné lehoty a pod. Vzhľadom na význam práva na súdnu ochranu v právnom štáte však pre záver o nesplnení podmienok konania nepostačuje iba pochybnosť o ich splnení, ale nesplnenie podmienok konania musí byť preukázané mimo rozumných pochybností. Pokiaľ teda všeobecný súd nemá záver o nedodržaní zákonom ustanovenej procesnej lehoty na podanie opravného prostriedku preukázaný mimo rozumných pochybností, musí vychádzať z predpokladu, že opravný prostriedok v zákonnej lehote podaný bol.“

21. Pre záver o (ne)splnení podmienky zachovania odvolacej lehoty v zmysle ustanovenia § 57 ods. 3 OSP však bolo treba sa ešte zaoberať otázkou, či spoločnosť, ktorej bolo odvolanie odovzdané žalobkyňou na doručenie, možno považovať za „orgán, ktorý má povinnosť ho doručiť“.

22. Orgánom povinným doručiť podanie, ktorým sa vykonáva úkon viazaný lehotou, je v zmysle zákonom stanovených podmienok ktorýkoľvek okresný súd (§ 42 ods. 2 OSP), odvolací súd (§ 218 ods. 2 OSP), správny orgán, ktorý vydal rozhodnutie (§ 250m ods. 2 OSP), príslušný orgán nápravnovýchovného ústavu, zdravotníckeho zariadenia a pod. a napokon aj pošta, čo je zrejme aj z ustálenej judikatúry súdov Slovenskej republiky (pozri napr. V 8/72, R 23/86, ZSP č. 2/2004).

23. Zákon č. 324/2011 Z. z. o poštových službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o poštových službách“), ktorého predmetom úpravy sú o. i. podmienky poskytovania poštových služieb, definované ako služby poskytované na účely dodania poštovej zásielky, a to vybrané a distribúcia poštovej zásielky, vymedzuje poskytovanie poštových služieb poštovým podnikom ako podnikateľskú činnosť. Poskytovať poštové služby možno len za podmienok stanovených zákonom, a to len na základe registrácie vykonanej Úradom pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb (ďalej len „úrad“) v rozsahu podľa všeobecného povolenia alebo na základe poštovej licencie (rozhodnutia vydaného úradom). Konanie o registrácii, t. j. zápis osoby, ktorá bude poskytovať poštové služby do registra poštových podnikov, upravuje zákon o poštových službách v § 19 až § 22.

24. Úrad vedie register poštových podnikov ako verejný zoznam, do ktorého sa zapisujú zákonom stanovené údaje, prístupný bezodplatne na jeho webovom sídle. Podľa aktuálneho registra poštových podnikov je ku dňu vydania tohto rozhodnutia v ňom evidovaných 29 poštových podnikov (z toho 3 zrušené, resp. zaniknuté) s uvedením ich obchodného mena, identifikačných údajov, štatutárneho zástupcu, dátumu registrácie, spôsobu označovania poštových zásielok a druhu nimi poskytovaných poštových služieb, vrátane Slovenskej pošty, a. s. (pod poradovým číslom 18) a spoločnosti ReMax Courier Service, spol. s r. o. s dátumom jej registrácie 30. apríla 2012 (pod poradovým číslom 3), ktorej, ako tvrdí žalobkyňa, odovzdala predmetné podanie (odvolanie) na jeho doručenie pred uplynutím zákonnej lehoty na podanie odvolania.

25. Vzhľadom k tomu, že spoločnosť ReMax Courier Service, spol. s r. o. je registrovaným poštovým podnikom poskytujúcim poštové služby (označené ako „ostatné poštové služby“) v zmysle zákona o poštových službách, treba ju považovať za orgán, ktorému je možné odovzdať podanie a ktorý má povinnosť toto podanie doručiť s následkom zachovania lehoty v zmysle ustanovenia § 57 ods. 3 OSP.

26. Na základe uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že žalobkyňa dôvodne namietala, že rozhodnutím dovolacieho súdu, ktorý odmietol jej odvolanie ako oneskorene podané, sa jej odňala možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ OSP).

27. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolaním napadnuté uznesenie dovolacieho súdu zrušil a

vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 v spojení s § 450 CSP).

28. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.